

การบริหารงานบุคคลของการรถไฟแห่งประเทศไทย

นางสาวพรทิพย์ แก้วคำภา

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาความหลักสูตรปริญญาราชดำเนินการบัณฑิต

แผนกวิชาการปักครอง

บัณฑิตวิทยาลัย ชุมพลงรรษมมหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๖๕

001847

123820366

PERSONNEL ADMINISTRATION IN THE STATE RAILWAY OF THAILAND

Miss Perntip Kaekumpa

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Political Science

Department of Government

Graduate School

Chulalongkorn University

1972

บังคับวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อันมีที่ให้บังคับวิทยานิพนธ์นั้นเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....
.....

บังคับบังคับวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

.....
.....

.....
.....
.....

กรรมการ

.....
.....
.....

กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ดร. เกษม สุวรรณกุล

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การบริหารงานบุคคลของการรถไฟแห่งประเทศไทย

ชื่อ

นางสาวพรทิพย์ แก้วคำภา

แผนกวิชาการปักครอง

ปีการศึกษา

๒๕๖๘

บทคัดย่อ

ในปัจจุบันรัฐบาลหลายประเทศต้องรับภาระในทางเศรษฐกิจมากยิ่งขึ้น ซึ่งทำให้รัฐฯ เป็นค้องเข้าค่าเนินธุรกิจบางประเภทในรูปของรัฐวิสาหกิจ โดยมีขอบเขตการค่าเนินงานแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ ส่วนประเทศไทยได้มีการจัดตั้งรัฐวิสาหกิจขึ้นหลายประเภท การรถไฟแห่งประเทศไทยเป็นรัฐวิสาหกิจประเภทสาธารณูปโภค ซึ่งรัฐจัดตั้งขึ้นเพื่ออำนวยบริการแก่ประชาชน และเป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการพัฒนาประเทศ ซึ่งลักษณะการค่าเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ก็ย่อมก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติในที่สุด

จุดมุ่งหมายของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เพื่อศึกษาการบริหารงานบุคคลของการรถไฟฯ อันเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของกิจกรรมรถไฟ การศึกษาใช้วิธีการแบบ documentary research รวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ กฎหมายและข้อบังคับ ตลอดจนระเบียบการต่างๆ และใช้วิธีการเสนอข้อมูลแบบพรรณนาและวิเคราะห์

จากการศึกษาพบว่าการบริหารงานบุคคลของการรถไฟฯ เป็นไปในลักษณะเดียวกับรัฐวิสาหกิจโดยทั่วไป คือสามารถกำหนดนโยบายและค่าเนินการค้านบุคคลได้โดยอิสระ เจ้าหน้าที่ไม่มีฐานะเป็นข้าราชการ ซึ่งทำให้ไม่ถูกควบคุมโดยกฎหมายบังคับของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน แต่ในทางปฏิบัติการบริหารงานบุคคลของการรถไฟฯ มักยึดถือความแนวของทางราชการ นับแต่กระบวนการสรรหาบุคคลเข้าทำงาน การกำหนดคุณสมบัติของผู้สมัคร การจ้างแยกชั้นพนักงาน สวัสดิการ รวมทั้งอัตราเงินเดือน การบริหารงานบุคคลของการรถไฟฯ นัยยะนี้ขอบพร่องอยู่บางประการในด้านหน่วยงานที่ทำหน้าที่บริหารงานบุคคลและริชค่าเนินงาน ซึ่งໄດ้เสนอข้อคิดเห็นเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงต่อไป。

Thesis Title Personnel Administration in the State Railway of Thailand

Name Miss Porntip Kewkumpa Department Government

Academic Year 1971

ABSTRACT

It has become necessary for the government which aims at achieving the economic goal to get involved in some business activities in the form of public enterprises. The extent of involvement varies from one country to another. Being a public enterprise, the State Railway of Thailand provides services to the people and becomes a governmental instrument for developing the country.

The purpose of this thesis is to study the personnel administration of the State Railway of Thailand upon which the success of railway enterprise also depends. Documentary research is the method chosen for this study by collecting information from various document and related laws and regulations.

It was found that the personnel administration of this organization is similar to that of other public enterprises. Like other public enterprises, the State Railway of Thailand enjoys a large degree of freedom with regard to personnel administration. Its employees are not government officials thus they are not under the Civil Service Commission's Regulations. Nevertheless, in practice, personnel administration of this organization has patterned after the civil service system, this is evidence in the fact that there is a large degree of similarity regarding recruitment, qualification requirement, job classification, social welfare and salary. In this thesis the defect of personnel organization and operation found in the State Railway of Thailand will be pointed out and suggestion will be given as a guide line for further improvement.

กิติกรรมประกาศ

ผู้เขียนขอขอบคุณสภาวิจัยแห่งชาติที่ให้ทุนช่วยเหลือในการวิจัยและการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ในประสบการณ์ส่วนตัว กับห้องขอกำราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร. เกษม สุวรรณกุล คณบดีคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำและให้ความช่วยเหลืออย่างที่ยิ่ง จนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้ปรากฏเป็นรูปเล่ม ออกมา คณะกรรมการขอบคุณรองศาสตราจารย์ ดร. ธรรมล ทองธรรมชาติ อาจารย์หัวหน้าแผนกวิชา ซึ่งกรุณาให้ความช่วยเหลือแนะนำข้อมูลตลอดจนแหล่งข้อมูลทาง ๆ คุณไฟศาล ชัยมงคล แห่งสำนักงบประมาณ อาจารย์อิสระ สุวรรณ์ คณบดีคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งหั้งส่องท่านได้กรุณาแนะนำหนังสือคง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสาระแห่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบพระคุณอย่างสูงท่ออาจารย์เพลิน สุทธิสุคนธ์ หัวหน้าสำนักงานศูนย์การฝึกการรถไฟฯ ซึ่งกรุณาสละเวลาเป็นกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ ตลอดจนให้คำแนะนำและช่วยเหลือเกี่ยวกับการจัดทำข้อมูลทางฯ ของการรถไฟฯ ขอขอบพระคุณพนักงานการรถไฟฯ ในกองควบคุมอัตรากำลัง กองกลาง กองสวัสดิการส่งเคราะห์ และสำนักงานศูนย์การฝึกฯ ทุกท่าน ที่มีส่วนช่วยเหลือให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณมนี หิญธีรัตน์ คุณส่งศรี บุญประเวศ คุณจารุภา พงษ์คราช และคุณประดิษฐ์ โสมนันท์

การหาข้อมูลทางฯ ในการทำวิทยานิพนธ์ จะดำเนินไปอย่างคืบไม่ได้ หากปราศจากความช่วยเหลือจากคุณเชวง วรรవิทย์ สำนักงานอาชญาลัย การรถไฟฯ บรรณาธิการ ห้องสมุดการรถไฟฯ ห้องสมุดสำนักงานศูนย์การฝึกฯ ห้องสมุด A.U.A. ห้องสมุดสถาบันพัฒนบริหารศาสตร์ ห้องสมุดแห่งชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณสารร ไนยชัวซ เจ้าหน้าที่ห้องสมุดคณบดีคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และการให้ความร่วมมือประสานงานอย่างดียิ่งของคุณสุกิจจา กรุณานนท์ ขอขอบพระคุณทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	๑
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๒
กิจกรรมประจำศักราช	๓
รายการตารางประกอบ	๔
รายการตารางกิจพัประกอบ	๕
บทนำ	
ความสำคัญและความเป็นมาของบัญชา	๖
วัตถุประสงค์ในการศึกษา	๗
ขอบเขตและวิธีดำเนินการศึกษา	๘
การเสนอเรื่อง	๙

บทที่

๑. ลักษณะและความสำคัญของรัฐวิสาหกิจ	๕
๑.๑ ความหมายของรัฐวิสาหกิจ	๖
๑.๒ รูปแบบของรัฐวิสาหกิจ	๙
๑.๓ สาเหตุที่รัฐบาลต้องเข้ามายุ่งเกี่ยวในรัฐวิสาหกิจ และประโยชน์ที่ได้รับ	๑๒
๑.๔ การควบคุม	๑๖
๑.๕ การบริหารงานบุคคล	๑๘
๒. ประวัติความเป็นมาของการรถไฟแห่งประเทศไทย	๒๖
๓. การบริหารงานทั่วไปและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคล	
๓.๑ การบริหารงานทั่วไป	๒๘
๓.๒ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคล	๓๐

บทที่

๕.	การสรุปหัวข้อคดีเข้าทำงานและการฟื้นฟูบ้าน.....	๔๔
๕.๑	การสรุปหัวข้อคดีเข้าทำงาน	๔๔
๕.๒	การฟื้นฟูบ้าน	๔๕
๕.	ผลประโยชน์ตอบแทนที่ได้รับในขณะปฏิบัติงาน	
๕.๓	การกำหนดอัตราเงินเดือนและเงินตอบแทนอื่น ๆ	๙๖๐
๕.๔	การเลื่อนชั้น เลื่อนตำแหน่ง	๙๗๖
๕.๕	การเลื่อนชั้นเงินเดือน	๙๘๐
๕.๖	สวัสดิการพนักงาน	๙๘๔
๖.	การโอน การออกจากงาน และการรับเงินสงเคราะห์	
๖.๑	การโอน	๙๘๕
๖.๒	การออกจากงาน	๙๘๗
๖.๓	การรับเงินสงเคราะห์	๙๙๖
๗.	สรุปและเสนอแนะ	๙๙๖
	ประรภานุกรรม	๙๙๘
	ประวัติการศึกษา	๙๙๙

รายการค่าใช้จ่ายประจำปี

ตารางที่

หน้า

๑. จำนวนพนักงานที่เข้ารับการอบรม ณ สำนักงานศูนย์การฝึก	๑๗๔
พ.ศ. ๒๕๐๙ - ๒๕๑๔	๑๗๔
๒. จำนวนพนักงานที่เข้ารับการอบรมในสถาบันต่าง ๆ ทั้งหมด	๑๗๕
พ.ศ. ๒๕๐๙ - ๒๕๑๔	๑๗๕
๓. จำนวนพนักงานที่ไปศึกษาดูและฝึกอบรม ณ ทางประเทศ	๑๗๖
พ.ศ. ๒๕๐๙ - ๒๕๑๔	๑๗๖
๔. อัตราเงินเดือนเบริกเปรียบเทียบพนักงานภาระไฟกับข้าราชการพลเรือน ในปัจจุบัน	๑๗๗
๕. อัตราเงินเดือนพนักงานภาระไฟ	๑๗๗
๖. จำนวนพนักงานในฝ่ายและสำนักงานต่าง ๆ ของภาระไฟ	๑๗๘
พ.ศ. ๒๕๐๙	๑๗๘
๗. ทำแท่นกับชนชั้นของพนักงาน	๑๗๙-๑๘๐
๘. จำนวนพนักงานโดยแยกภายนอกฝ่ายในฝ่ายและสำนักงาน กับภายนอกฝ่าย	๑๘๖
พ.ศ. ๒๕๐๙ - ๒๕๑๔	๑๘๖
๙. จำนวนพนักงานที่ออกจากการ พ.ศ. ๒๕๐๙ - ๒๕๑๔	๑๘๗

รายการค่ารางวัลประกอบ

แผนภูมิที่

หน้า

๑. งบประมาณของกรมธรรม์ไฟฟ้า ๒๔๖๐	๕๗
๒. งบประมาณของกรมธรรม์ไฟฟ้า ๒๔๖๔	๕๘
๓. งบประมาณของกรมธรรม์ไฟฟ้า ๒๔๖๙	๕๙
๔. การบริหารงานของการรถไฟฯ ในปัจจุบัน	๖๗